

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 17Csp/86/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719203812
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Markéta Marečková
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2020:8719203812.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudcom JUDr. Markétou Marečkovou v právnej veci žalobkyne U. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, XXX XX P., právne zastúpená JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, o zaplatenie 108,70 eur s prísl., takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 50,-- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. P r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobným návrhom doručeným súdu 05.09.2019 žalobkyňa žiadala, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 108,70 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia a na náhradu trov konania. Nárok odôvodnila tým, že žalobkyňa bola ako spotrebiteľka úspešná v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 17C 121/2016 v rozsahu 108,70 eur v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 10Co 6/2017, ktoré nadobudli právoplatnosť 25.01.2018. V predmetnom konaní bolo priznané žalobkyni právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 108,70 eur, ktorú sumu titulom primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa uplatňuje v konaní od žalovaného. Žalobkyňa uviedla, že primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu.

2. Žalovaný so žalobným návrhom nesúhlasil. Poukázal na formuláciu § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z.z., keď až pri predpoklade úspešného uplatnenia porušenia práva spotrebiteľa prichádza do úvahy možnosť vzniku nároku na finančné zabezpečenie. Poskytovanie právnej ochrany v dôsledku porušenia práv strán sporu má byť vyvážené. Žalobkyňou označený rozsudok nekonštatuje porušenie práva alebo povinnosti zo strany žalovanej. Zo žalobkyni označeného rozsudku vyplýva záver o vydaní bezdôvodného obohatenia titulom právneho úkonu, ktorý nevznikol. Vydanie bezdôvodného obohatenia sa nezakladá preto, lebo súd mal za preukázané porušenie práva alebo povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa. Uplatnená suma titulom finančného zadosťučinenia zo strany žalobkyne nie je primeraná. Takýto postup nesleduje dosiahnutie účelu nastolenia rovnováhy zmluvných strán.

3. Žalobkyňa sa v replike nevyjadrila.

4. Žalovaný sa v duplike nevyjadril.

5. Pojednávania vo veci sa nezúčastnila právna zástupkyňa žalovaného, u ktorej súd mal riadne vykázané doručenie predvolania na pojednávanie, neúčasť ospravedlnila, žiadala pojednávať v jej neprítomnosti. Pojednávania sa nezúčastnila žalobkyňa, u ktorej súd mal riadne vykázané doručenie predvolania na pojednávanie. Jej neúčasť ospravedlnil zástupca právneho zástupcu žalobkyne, žiadal pojednávať v jej neprítomnosti. V zmysle § 180 Civilného sporového poriadku súd pojednával v neprítomnosti žalobkyne, právnej zástupkyne žalovaného.

6. Na pojednávaní právny zástupca žalobkyne na podanej žalobe trval. Poukázal na konanie vedené pred Okresným súdom Poprad sp. zn. 17C 121/2016 v spojení s konaním Krajského súdu Prešov sp. zn. 10Co 6/2017, v ktorom bola žalobkyňa v postavení spotrebiteľky úspešná v konaní. V tomto konaní si žalobkyňa v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona o ochrane spotrebiteľa ako úspešná spotrebiteľka uplatňuje tzv. primerané finančné zadosťučinenie. Výška uplatneného finančného zadosťučinenia predstavuje výšku bezdôvodného obohatenia, na úhradu ktorej vo vzťahu k žalobkyne bol zaviazaný žalovaný. Žaloba má aj sankčný charakter, aj odradzujúci, aby sa žalovaný nedopúšťal recidívy.

7. Súd prvej inštancie rozsudkom z 10.12.2019 rozhodol:

Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobkyne sumu 50,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

P r i z n á v a žalobkyne voči žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

8. Proti rozsudku podal žalovaný odvolanie. odvolací súd rozhodol:

Zrušuje prvoinštančný rozsudok vo výroku, ktorým žalobe čo do sumy 50 eur vyhovel a v súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

10. Po rozhodnutí odvolacieho súdu predmetom konania je nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 50,-- eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia, v prevyšujúcej časti (nad rámec 50,-- eur) bola žaloba zamietnutá, predmetný výrok rozsudku nadobudol právoplatnosť.

11. Pojednávania vo veci dňa 08.07.2020 sa nezúčastnili žalovaný, právny zástupca žalovaného napriek riadne vykázanému doručeniu predvolania. Neúčasť ospravedlnili, súhlasili s pojednávaním v ich neprítomnosti. V zmysle § 180 Civilného sporového poriadku súd pojednával v neprítomnosti žalovaného, právneho zástupcu žalovaného.

12. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní trval na podanej žalobe tvrdiac, že výška 50,-- eur ako primerané finančné zadosťučinenie je primeraná. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 127/2017 z 30.01.2019, z ktorého vyplýva, že na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nie je potrebné tvrdiť, ani preukazovať vzniknutú ujmu, stačí úspešné uplatnenie spotrebiteľského práva.

13. Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že v období, keď žalovaný od nej uplatňoval nárok, trpela onkologickým ochorením - rakovinou hrubého čreva, absolvovala chemoterapiu. Za danej situácie stres bol pre ňu absolútne nevhodný. V dôsledku nárokov zo strany žalovaného nemohla v noci spať, užívala aj lieky na ukludnenie, bolo to v súvislosti so zdravotným stavom aj v súvislosti s nárokmi žalovaného. V tom čase bola práceneschopná, poberala iba nemocenské dávky 270,-- eur mesačne. V tejto situácii bolo ťažké ešte riešiť uplatnený nárok žalovaného.

14. Súd vo veci vykonal dokazovanie prostriedkami procesného útoku: vyjadrením žalobkyne, právneho zástupcu žalobkyne, rozsudkom Okresného súdu Poprad vo veci sp. zn. 17C 121/2016 a prostriedkami procesnej obrany: vyjadrením právnej zástupkyne žalovaného, iné prostriedky procesnej obrany žalovaný nepredložil.

15. Z prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany súd zistil nasledovný skutkový stav:

V predmetnom konaní žalobkyňa uplatnila voči žalovanému nárok titulom § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z.z. ako osoba, ktorá na súde úspešne uplatnila porušenie práva spotrebiteľa a v tomto konaní uplatnila nárok na primerané finančné zadosťučinenie od žalovaného vo výške 108,70 eur. Uplatnená výška primeraného finančného zadosťučinenia podľa vyjadrenia žalobkyne predstavuje sumu zodpovedajúcu bezdôvodnému obohateniu vo výške 108,70 eur priznanému žalobkyni v konaní sp. zn. 17C 121/2016.

16. Z rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 17C 121/2016 z 13.09.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co 6/2017 z 13.12.2017 súd zistil, že v konaní bolo žalobkyni priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 108,70 eur s príslušenstvom, ktoré vzniklo tým, že titulom zmluvy o úvere z 04.07.2014 bol žalobkyni zo strany žalovaného poskytnutý revolvingový úver vo výške 420,-- eur. Žalobkyňa zaplatila žalovanému nad rámec poskytnutej istiny sumu 108,70 eur. V predmetnom konaní bolo preukázané, že žalobkyňa dňa 01.07.2014 písomne prejavila súhlas s návrhom na uzavretie zmluvy predloženým zo strany žalovaného. Následne dňa 04.07.2014 žalovaný zmenil v zmluve podstatné náležitosti zmluvy týkajúce sa mesačnej splátky, ročnej úrokovej sadzby, úrokov za celú dobu čerpania úveru, poplatku za poskytnutie úveru, teda prijatie návrhu, ktorý obsahuje zmeny, je potrebné v zmysle § 44 ods. 3 Občianskeho zákonníka považovať za nový návrh. Tento nový návrh žalobkyňa neprijala, nedošlo k platnému uzatvoreniu právneho úkonu. Preto sumu nad rámec poskytnutej istiny vo výške 108,70 eur, súd považoval za bezdôvodné obohatenie.

17. Podľa § 3 ods. 5 zákona 250/2007 o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/372/>> o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

18. Po vykonaní dokazovania prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany a doplnením dokazovania najmä výsluchom žalobkyne v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu, súd opätovne dospel k názoru, že finančné zadosťučinenie vo výške 50,-- eur spĺňa kritérium primeranosti. Uvedené konštatovanie je v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý uviedol, že „za tejto situácie je ale potrebné uvažovať už len s maximálnym nárokom v sume 50,-- eur“.

19. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa sa v konaní vedenom pred Okresným súdom Poprad sp. zn. 17C 121/2016, v ktorom súd rozhodol rozsudkom z 13.09.2016 úspešne domohla rozhodnutia o porušení práv žalobkyne ako spotrebiteľa ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými právnymi predpismi, preto má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Súd sa nestotožnil s prostriedkom procesnej obrany žalovaného, ktorý predstavuje vyjadrenie žalovaného, v ktorom namieta, že z podanej žaloby nevyplývajú skutkové okolnosti, ktoré by preukazovali nutnosť priznania finančného zadosťučinenia, ani označenie práva spotrebiteľa, ktoré malo byť porušené. Súd po oboznámení sa s obsahom spisu, pripojenými listinnými dôkazmi, najmä rozsudkom Okresného súdu Poprad vo veci sp. zn. 17C 121/2016 dospel k jednoznačnému názoru, že žalobkyňa ako spotrebiteľ úspešne uplatnila porušenie práva žalobkyne ako spotrebiteľa, resp. povinnosti žalovaného, keďže žalobkyňa pôvodne prejavila súhlas s návrhom na uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere so žalovaným. Následne žalovaný zmenil podstatné náležitosti zmluvy, pričom tento návrh žalobkyňa písomnou formou neprijala, nedošlo k platnému uzatvoreniu právneho úkonu. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný mal nárok na vrátenie poskytnutej istiny bez príslušenstva, keďže žalobkyňa nad rámec poskytnutej istiny uhradila žalovanému titulom zmluvy o revolvingovom úvere sumu vyššiu ako poskytnutá istina, vzniklo žalobkyni právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 108,70 eur vo vzťahu k žalovanému.

20. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti.

21. Pri posudzovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd po vykonaní dokazovania prostriedkami procesného útoku dospel k záveru, že priznanie finančného zadosťučinenia pre žalobkyňu titulom porušenia práva spotrebiteľa zo strany žalovaného je dôvodné do výšky 50,-- eur, ktorá suma predstavuje cca 50 % priznaného bezdôvodného obohatenia žalobkyne v konaní sp. zn. 17C 121/2016, t. j. zo sumy 108,70 eur. Je potrebné uviesť, že zákon pre vznik nároku na priznanie finančného zadosťučinenia nevyžaduje, aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, postačuje reálna hrozba konkrétnej ujmy vo vzťahu k spotrebiteľovi. U žalobkyne došlo ku konkrétnej ujme, keď žalobkyňa nad rámec poskytnutej istiny žalovanému uhradila sumu 108,70 eur a vrátenia tejto sumy sa musela domáhať v súdnom konaní. Uvedené plnenie u žalobkyne reálne vyvolalo stresové situácie a psychické napätie vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu. Sumu 50,-- eur ako priznanie finančného zadosťučinenia preto súd považuje za primeranú sumu vzhľadom na výšku bezdôvodného obohatenia, vzhľadom na výšku, ktorú mala titulom celkovej čiastky žalobkyňa žalovanému vrátiť titulom poskytnutého spotrebiteľského úveru, a aj s poukazom na rozhodovaciu prax iných súdov. Súd konštatuje, že primerané finančné zadosťučinenie v danej veci vo výške 50,-- eur spĺňa kritéria primeranosti.

22. Na margo veci treba dodať, že výšku primeraného finančného zadosťučinenia je potrebné určiť tak, aby primerané finančné zadosťučinenie plnilo funkciu satisfakčnú, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi, a ďalej výšku primeraného finančného zadosťučinenia je potrebné chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s ekonomicky a právne silnejším dodávateľom. Vzhľadom na všetky uvedené kritéria súd mal za to, že suma 108,70 eur vo vzťahu k výške sumy, o ktorú sa žalovaný reálne obohatil na úkor žalobkyne, a o ktorú sa ešte nad rámec tejto sumy mohol obohatiť, plní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, a že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobkyňu a sankčný charakter pre žalovaného a bude odmenou pre žalobkyňu, že sa pustila do sporu so žalovaným.

23. Súd poukazuje na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove, keď vo veci 20Co 192/2016 krajský súd zaoberajúc sa uvedenou problematikou konštatoval: „Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. V konaní sa žalobkyňa proti uplatnenému nároku aktívne bránila, pričom od nej ako od priemerného spotrebiteľa a laika v oblasti práva nemožno žiadať, aby svoju obranu v konaní aj právne odôvodnila s poukazom na zákon o spotrebiteľských úveroch. Podľa názoru odvolacieho súdu na úspešné uplatnenie práva postačuje aj to, keď spotrebiteľ vyjadrí nesúhlas s uplatnenou pohľadávkou.“ Súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu Prešov vo veci sp. zn. 3Co 53/2016 zo 04.10.2016, podľa ktorého „Podľa názoru odvolacieho súdu odradzujúco môže pôsobiť len hrozba straty prevyšujúca nad 50 % sumy, o ktorú chcel veriteľ spotrebiteľa protiprávne pripraviť, aby veriteľ niesol riziko straty, keďže sa chcel bezdôvodne obohatiť na úkor spotrebiteľa“.

24. Súd prvej inštancie po vykonaní výsluchu žalobkyne sa utvrdil v správnosti priznať titulom primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyne sumu 50,-- eur. V období uplatnenia nároku žalovaného voči žalobkyne, žalobkyňa bola v neľahkej životnej situácii, trpela závažným ochorením, v dôsledku ktorého sa jej znížil príjem na 270,-- eur mesačne titulom nemocenských dávok. Uplatňovanie nároku žalovaného voči žalobkyne v tomto období u žalobkyne reálne vyvolal ďalšie stresové situácie a psychické vypätie o to viac, že v tomto období musela žalobkyňa prežívať stres aj v súvislosti so zdravotným stavom. Žalobkyňa trpela nielen tým, že je chorá, že v dôsledku choroby má nízky príjem, ale že v tejto situácii od žalobkyne žalovaný uplatňuje nedôvodné finančné nároky.

25. Súd pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo závažnosti hrozacej ujmy žalobkyne, okolností na strane žalobkyne i na strane žalovaného a okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobkyne. Suma 50,-- eur nie je sumou, ktorá by slúžila na bezdôvodné obohatenie žalobkyne, ide o odradzujúci prostriedok pre žalovaného.

26. K uplatnenému nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v konaní sp. zn. 20Csp 6/2019 súd po oboznámení sa s rozsudkom tunajšieho súdu vo veci sp. zn. 20Csp 6/2019 konštatuje, že v konaní bol uplatnený nárok na primerané finančné zadosťučinenie s poukazom na konštatovanie zásahu do práv spotrebiteľa v konaní sp. zn. 12C 156/2016.

27. V predmetnom konaní je uplatnený nárok titulom konštatovania zásahu do práva spotrebiteľa v konaní sp. zn. 17C 121/2016.

28. Na základe uvedených skutočností v súlade s citovanou právnou úpravou, keď žalobkyňa v konaní preukázala splnenie podmienok podľa § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z.z., sú rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate rozsudku.

29. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd priznal žalobkyňu náhradu trov konania v plnom rozsahu, keď výška primeraného finančného zadosťučinenia závisela výlučne od úvahy súdu. Vzhľadom na uvedené je potrebné konštatovať, že žalobkyňa bola úspešnou stranou sporu. O výške trov konania súd rozhodne uznesením po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.